Verenigingsjaar VBMK 2023
Jaarverslag

De Vereniging van Beheerders van Monumentale Kerkgebouwen in Nederland (VBMK) is een landelijke, niet gebonden organisatie. De VBMK zet zich vanaf haar oprichting in 1981 in voor behoud en goed beheer van (monumentale) kerkgebouwen en streeft daarbij naar een combinatie en naar een balans van religieus en cultureel, sacraal en profaan gebruik. Zij wil met haar activiteiten en producten aansluiten bij de huidige maatschappelijke ontwikkelingen en werkt hierbij nauw samen met andere organisaties op het gebied van religieus erfgoed zowel (inter)nationaal, regionaal als lokaal.
Ook vindt zij het belangrijk de belangstelling voor en de kennis over deze gebouwen te bevorderen.

In 2023 heeft de ALV op dinsdag 24 mei plaatsgevonden in de Harderwijk. Leden en begunstigers ontvingen tijdig de uitnodiging per mail tot het bijwonen van de ALV, alsmede de agenda met bijbehorende stukken. Het jaarverslag (onder voorbehoud van enkele kleine aanpassingen), de jaarrekening, het verslag van de kascommissie over 2022 werden vastgesteld. Daarmee is décharge verleend aan de penningmeester en het gehele bestuur over 2022.
Na de vergadering werd een bezoek gebracht aan het Acoustic Experience Lab.

Bestuur
Tijdens de ALV in 2022 werd afscheid genomen van een viertal bestuursleden die een lange staat van dienst hadden: voorzitter Michiel Zonnevylle, Brigitte Linskens (secretaris), Marlo Reeders (lid) en Gerard van Asselt (lid) die zeer veel voor de VBMK hebben betekend. Anique de Kruijf (lid) en Frank Migchielsen (voorzitter a.i.) bleven aan en als nieuwe leden zijn Patty Wageman (directeur Stichting Groninger Kerken, penningmeester) en Lilian Grootswagers (directeur Erfgoed.nu en president of the advisory board van de Future for Religious Heritage) in 2022 aangeschoven. In de loop van 2023 heeft ook Wouter Weerheim (facilitair manager van de Oude- en Nieuwe Kerk Delft) zich aangesloten bij het bestuur.

Samenstelling van het bestuur op 31 december 2023:

Anique de Kruijf:	1e term. 2017-2020; 2e term. 2020-2023; 3de term. 2024-2027
Frank Migchielsen, voorzitter a.i.:	1e termijn 2018-2021; 2e termijn 2021-2024
Patty Wageman, penningmeester:	1e termijn 2022-2025
Lilian Grootswagers:	1e termijn 2022-2025
Wouter Weerheim:	1e termijn 2023-2026

Bestuursleden worden voor 3 jaar benoemd en zijn herkiesbaar.

Programma Toekomst Religieus Erfgoed
De VBMK is een van de partners in het project Programma Toekomst Religieus Erfgoed. Hoewel het hoofdprogramma al in 2021 is afgerond, wordt het nog steeds - in afgeslankte vorm en met beperkte subsidie - vanuit de RCE gecontinueerd. Op 13 november werd door staatsecretaris Gunay Uslu de voortzetting van het project officieel ondertekend, waarmee richting werd gegeven aan het programma 2023-2024.
In 2022 dienden de VBMK een verzoek tot projectsubsidie in bij het Programma Toekomst Religieus Erfgoed welke in november 2022 werd gehonoreerd. Dit betekent dat in 2023 middelen beschikbaar waren om:

- uitvoering te geven aan cursussen, webinars en symposia in samenwerking met partners,
- de website volledig te vernieuwen onder toevoeging van meer gebruikersfuncties,
- het opzetten van een communicatieonderzoek in samenwerking met andere organisaties uit de kerkenwerelden, uit te voeren door een extern bureau en
- het organiseren van een ‘collegiaal congres’, mede naar aanleiding van het resultaat van het communicatieonderzoek.

Deze projecten zijn allen in 2023 ter hand genomen, maar bleken veel meer tijd en energie te kosten dan voorzien. Daarom werd eind 2023 het verzoek bij de RCE ingediend om de projecten door te schuiven naar 2024. Tevens werd een aanvullende subsidie gevraagd voor het laten maken van een achttal videopodcast, waarin de belangrijkste thema’s uit het Handboek worden gepresenteerd door ervaringsdeskundigen. Deze zullen eind 2024 worden geplaatst op de vernieuwde website. Beide verzoeken (uitstel en aanvulling van de subsidie) werden door de RCE ingewilligd.

Kennisoverdracht
Bij de VBMK-bijeenkomsten staan kennisoverdracht en onderling netwerken centraal: kerkbeheerders helpen kerkbeheerders. Om aan deze doelstelling invulling te geven was de VMBK als partner betrokken bij een bijeenkomst op 14 maart in de Bethelkerk in Vlaardingen georganiseerd door het Erfgoedhuis Zuid-Holland met als thema duurzaamheid. De VBMK was ook uitgenodigd om een inhoudelijke bijdrage te leveren aan de Leerlijn Behoud je Kerkgebouw op initiatief van de provincie Overijssel en uitgevoerd door de Erfgoedacademie. Daarnaast werkte de VBMK mee aan een aantal Erfgoedtafels, een initiatief van de RCE in het kader van het Project Toekomst Religieus Erfgoed.

Handboek Behoud & Beheer en Kennisbank
Het Handboek werd in 2022 afgerond en is nog steeds een belangrijke bron voor inspiratie voor kerkbeheerders en biedt veel stapsgewijze en praktische informatie. Alle leden zijn in de gelegenheid gesteld om de laatste hoofdstukken te bestellen of te downloaden, om zo een compleet Handboek in bezit te krijgen. In de monumentale kerkenwereld een uniek document waar we trots op zijn! Inmiddels is de gedrukte versie ‘uitverkocht’ en zal niet meer worden herdrukt. Het Handboek blijft echter wel te downloaden vanaf de VBMK-website.
Tevens is de informatie uit de modules uit het Handboek verwerkt in onze online Kennisbank, met uitgebreidere informatie en verwijzing naar relevante websites. Ontwikkelingen in de sector religieus erfgoed gaan echter snel. Daarom is besloten alle informatie uit het Handboek en de Kennisbank om te zetten in een VBMK Vraagbaak.

Digitale Nieuwsbrieven en website
Daarnaast publiceert de vereniging regelmatig digitale Nieuwsbrieven met korte, actuele nieuwsberichten. In 2023 zijn zeven nieuwsbrieven verstuurd.
De website bleef in 2022 de belangrijkste informatiebron voor leden met de uitgebreide kennisbank met daarin onder meer veel informatie rond actuele onderwerpen relevant voor kerkbeheerders. Ook staan de modules van het Handboek op de kennisbank van de VBMK als download met verwijzingen naar relevante sites.

Samen(net)werken
De administratie is ook in dit boekjaar uitgevoerd door de Stichting Groninger Kerken (SGK). De vereniging beschikt niet over een fysiek bureau. Bestuursvergaderingen vonden in 2023 zowel digitaal als fysiek plaats.

Als partner werkte de VBMK actief mee aan de programma's van het Programma Toekomst Religieus Erfgoed in 2023. De voorzitter van de vereniging nam deel aan de bijeenkomsten van de werkgroep en stuurgroep 'Toekomst Religieus Erfgoed'. Ook vertegenwoordigt de voorzitter de VBMK bij de vergaderingen van de Federatie Instandhouding Monumenten (FIM). Lilian Grootswagers is verbonden aan de Europese organisatie Future for Religious Heritage.

Leden van het bestuur werkten mee als specialisten aan de totstandkoming van verschillende e-learning modules, de Federatie Instandhouding Monumenten (FIM) en andere (inter)nationale, regionale en lokale initiatieven en bijeenkomsten. De bijeenkomsten vonden digitaal dan wel fysiek plaats.

Daarnaast vroegen de gebruikelijke zaken de aandacht van het bestuur, zoals de coördinatie van de werkzaamheden, het onderhouden van contacten met verwante organisaties, het up-to-date houden van de website met name de kennisbank, het uitbrengen van de digitale Nieuwsbrieven en het verzorgen van een online helpdesk. Ook dit jaar is het bestuur daarin weer actief ondersteund door Anneloes van Kuijk. Haar bijdrage is zeer gewaardeerd en zal in 2024 gecontinueerd worden.

In 2023 mocht de vereniging enkele nieuwe leden verwelkomen. Helaas beëindigden ook leden en begunstigers hun lidmaatschap. Faillissementen, teruglopende inkomsten en fusies werden als reden opgegeven. De vereniging telt nu 127 leden en 40 begunstigers.

www.vbmk.nl
info@vbmk.nl